

Kokoukset: 1) 54. Focal Point meeting
2) EFSA and Focal Points networking fair
3) CEN, FP & MSCC Joint workshop on Coordinated Communication (CoCo)
Paikka: EFSA, Parma
Aika: 24-25.4.2023
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Ruokavirasto
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu>

Tiivistelmä

54. Focal Point -kokous järjestettiin Parmassa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Victoria Villamar EFSAsta. Kokoukseen osallistui 35 Focal Pointia paikan päällä. Lisäksi Teamsin välityksellä kuulolla oli useita varajäseniä. Uusia jäseniä osallistui Liettuasta, Latviasta ja Ruotsista.

Kokouksen päähuomio keskittyi uuden Focal Point -toimintaohjelman pilottivuoden saavutuksiin. Jäsenmaat esittelivät käynnissä olevia räätälöityjä tehtäviään. Norja esitteli hanketta ja siihen kytkettyjä työpajoja, jotka liittyvät eläinkokeille vaihtoehtoisiin menetelmiin. Kypros esitteli ImproRisk -riskinarviointimalliin kytkettyä koulutusta

Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSA:n sivuilta. Katso ne [tästä linkistä](#). Ennen varsinaista Focal Point-kokousta EFSA järjesti työpajan, jossa Focal Pointit, viestintäverkoston jäsenet ja jäsenmaiden viestintäkoordinaattorit keskustelivat koordinoidusta viestinnästä. Kokouksen jälkeisenä päivänä EFSA järjesti verkostoitumistapahtuman, joka kokosi yhteen EFSA:n asiantuntijat ja Focal Point-verkoston edustajat.

1) 54. Focal Point meeting

EFSA:n Victoria Villamar avasi kokouksen, jonka jälkeen EFSA:n pääjohtaja Bernhard Url toivotti FPT tervetulleiksi Parmaan ja piti tapansa mukaan hyvin innostavan puheen korostaen FP:n tärkeyttä EFSA:lle ja sille että, FPT ylläpitävät maissaan EFSA:n ”suurlähetystöjä” yhdessä maidensa AF- ja johtokunnan jäsenten kanssa. Hän onnitteli FP:ta uuden FP-toimintaohjelman ensimmäisen vuoden läpiviennistä. Haasteista huolimatta ohjelma on ollut onnistunut, ja kannusti FP:ta lähettämään uusia räätälöityjä ehdotuksia EFSA:lle. Toimialan ympäristö muuttuu nopeasti; tulee uusia riskejä, vaaroja ja menetelmiä, jotka ovat tehokkainta ratkaista yhdessä.

Kokouksessa käsiteltiin **FP- toimintaohjelman pilottivuoden satoa FP-perustehtävien osalta** EFSA:n Sérgio Potier Rodeian, Martina Mannisin ja Elina Ciekuren johdolla. Ensimmäisen vuoden saavutukset liittyivät erityisesti sujuvaan verkostotyöhön ja toimintavalmiuksien kehittämiseen. Lisäksi jaettiin paljon tietoa, autettiin EFSA:ta ja kansallisia asiantuntijoita mitä erilaisimmissa asioissa sekä nostettiin monin tavoin EFSA:n ja FP-työn näkyvyyttä. 24 jäsenmaata (FI mukaan lukien) toteuttivat maksimirahoituksen edellyttämän määrän tehtäviä. 90 % FP:sta toteuttivat viime vuonna suunnitelmiansa mukaiset tehtävät. 3 % raportoi toteuttaneensa enemmän. 7 % FP:sta koki toteuttamisessa haasteita, jotka liittyivät pääasiassa resurssien puutteeseen sekä siihen etteivät he saaneet kansallisilta asiantuntijoilta vastauksia lähettämiinsä tietopyyntöihin. Suosituimpia tehtäviä olivat: EFSA:n ja muiden FP:n pyytämien viestien välitys; AF-työn tukitehtävät (ml. nimitysprosessien koordinoiminen); yhteistyö kansallisten BTSF-yhteyshenkilöiden kanssa; koulutustarpeiden kartoitus (mistä EFSA:lle poiki 134 toivetta); kansallisen listan ylläpito datan tuottajista ja raportoijista; viestintäaktiviteetit; sekä käännöstehtävät.

FPT järjestivät vuoden aikana yhteensä 84 kansallista tapahtumaa, joista puolet oli erilaisia koulutuksia ja riskinarviointivalmiuksien vahvistamistilaisuuksia. FPT kartoittivat myös vuoden aikana EFSA:n rahoitukseen liittyviä haasteita ja menestystekijöitä. Aikaan saatiin pitkä lista pullonkauloja, kuten aikataulun tiukkuuteen liittyvät haasteet, viestintäpuutteet, vaikea hakemusprosessi, implementointi- ja raportointihaasteet. Hankkeissa on liian vähän tilaa tutkimukselle, jäsenmaissa on myös rajallinen määrä asiantuntijoita ja ryhmiä, jotka voisivat rahoituksia hakea. Budjetit ovat usein alakanttiin mitoitettuja ja omarahoitusosuutta pidettiin liian suurena. Kiitosta annettiin hyvistä ja selkeistä dokumenteista, nopeista vastauksista lähetettyihin kysymyksiin ja www-sivuilla on onneksi helppo navigoida. EFSA pyysi, että FPT jatkavat rahoitukseen liittyvien haasteiden ja menestystekijöiden monitorointia sekä hakukuulutuksen välitystä. EFSA puolestaan tutkii miten se voisi parhaiten taklata pullonkauloja ja palaa asiaan mahdollisten ratkaisuehdotusten kanssa.

Seuraavaksi kokouksessa siirryttiin **FP- toimintaohjelman pilottivuoden satoon räätälöityjen tehtävien/hankkeiden osalta, missä** ensimmäisen vuoden saavutukset liittyivät erityisesti yhdessä tekemiseen ja rajat ylittäviin yhteishankkeisiin.

EFSA ilmoitti valmistelewansa vuoden 2023 FP-aktiuiteeteista visuaalisen yleiskatsauksen. Lisäksi kerrottiin, että uusi FP-toimintamalli auditoitaneen vuonna 2025 jolloin tarkastellaan myös sen kestävyyttä vuoteen 2027 asti. Keskustelussa monet FPT nostivat esille, että uutta mallia vasta harjoitellaan. On pidetty erityisesti ohjelman joustavuudesta ja sen yhteistyötä lisäävistä elementeistä, mutta toisaalta uusista tehtävistä on seurannut valtavasti lisätyötä ja haasteita. EFSA muistutti, että jatketaan epävirallisia *TM* -kokouksia, joissa käsitellään räätälöityjä aktiuiteetteja ja niiden toteutusta.

Jatkoksi kuultiin joitakin esityksiä meneillään olevista FP-toimintaohjelmaan kytketyistä räätälöidyistä tehtävistä/hankkeista, joita EFSA rahoittaa

- **NO esitteli [CHANGE*-hanketta](#) ja siihen kytkettyjä työpajoja, jotka liittyvät eläinkokeille vaihtoehtoisiiin menetelmiin.** Norjassa järjestetään vuosien 2024–2026 aikana 3 työpajaa, joissa yritetään päästä eteenpäin eläinkokeista luopumisessa. Pajoihin kutsutaan mukaan asiantuntijoita ympäri maailman pohtimaan puheista toteutukseen siirtymistä. Ensimmäinen työpaja järjestetään Oslossa 18.-20.6.2024 "*Workshop on system-level barriers for the effective use of NAMs in regulatory decision-making*". Kohderyhmä: riskinarvioijat, riskinhallitsijat ja tutkijat. Ilmoittautumiset 15.5 mennessä [tällä lomakkeella](#). Työpajaan osallistujan on varauduttava maksamaan itse matka- ja majoituskulut. Hankkeen tavoitteena on laatia dokumentti toteutettavissa olevista suosituksista, sekä osallistua aiheen tiimoilta viranomaishyväksyntään ja täytäntöönpanoon. Tehtävässä perustetaan myös verkosto ja alusta riskinhallitsijoille, -arvioijille ja tutkijoille, jossa tiedonvaihtoa voidaan jatkaa. **Collaboration to Harmonise the Assessment of Next Generation Evidence*
- **CY esitteli kemialliselle pitoisuusdatalle soveltuvan ImproRisk -semideterministisen riskinarviointimallin**, josta he järjestävät koulutusta ja tukitoimintaa käyttäjille. Vuosittainen työpaja järjestetään lokakuussa 2024. Tämän lisäksi he pitävät 6–7.6 Bosnia-Hertsegovinassa koulutus-tilaisuuden.

Fln tilanne: räätälöityjen tehtävien/hankkeiden "paketissamme" ensimmäinen [tehtävä](#) saatiin toteutettua ja se on raportoitu EFSAlle alkuvuodesta. Parhaillaan Ruokavirastossa on käynnissä viisi riskinarviointiin ja/tai -viestintään liittyvää hanketta. Lisäksi Ruokavirasto on mukana kolmessa hanke-ehdotuksessa, joista päätöksiä saadaan syksyn aikana.

Kokouksen lopuksi EFSA:n Bernard Bottex kertoi **EFSA:n kriisivalmiusharjoituksesta, jonka aikana on tarkoitus laatia nopea riskinarviointi**. Harjoitus järjestetään 10-12.9.2024 yhteistyössä [Irlannin elintarviketurvallisuusviraston kanssa](#) ja siihen osallistuvat em. lisäksi myös FR, BE, LU, DK, ECHA, EAA, EUROPOL ja DG SANTE. ECDC toimii tarkkailijana.

Muut asiat

- Jatketaan epävirallisia "*Check Point*" -seurantakokouksia. Seuraavan kokouksen aiheena on Art36 organisaatiot.
- EFSA kehotti FPja jotka voisivat tukea ja mentoroida uusia FP -edustajia ilmoittautumaan.
- Turkki jakoi tietoa [8th International Food Safety Congress](#), -tapahtumasta, joka järjestetään 9-10.5.2024 Istanbulissa.

EFSA:n sivuilla on julkaistu [tiivistelmä edellisestä kokouksesta, sekä kokouksessa pidetyt esitykset](#).

Seuraavat kokoukset

- 55. 11-12.9.2024 Albania
- 56. 13-14.11.2024 TEAMS

2) EFSA and Focal Points networking fair

Tämä verkostoitumistapahtuma kokosi yhteen EFSA:n asiantuntijat ja FP-verkoston edustajat. Tapahtumassa kierrettiin ensin pienryhmissä eri pisteissä, joissa EFSA:n asiantuntijat pitchasivat aiheensa, jonka jälkeen keskusteltiin ja esitettiin kysymyksiä. Ryhmässäni oli FP kollegat seuraavista maista: DE, SL, IS, EE, IE ja PI. Pisteet (ja niihin etukäteen jaetut linkit) olivat seuraavat: 1) [uuselintarvikkeet](#) (EFSAlla parhaillaan käsitellyssä noin 100 hakemusta ja se tarvitsee jäsenmaiden apua niiden käsittelyyn, mihin liittyen avataan pian apurahahakukuulutus, jolla EFSA rahoittaa useita 4-vuotisia konsortioita), 2) [kasvinterveys](#), 3) [EU-ehdokasmaat](#), 4) DiCo2 -tietokanta (yhdistää useita EFSA:n tietokantoja saman katon alle), 5) kumppanuus & [Art36 organisaatiot](#), 6) [strateginen tiiviimpi sitouttaminen](#), 7) [EFSA:n rahoitukset & yhteistyö](#), 8) [valmiuksien kehittäminen](#), 9) [uramahdollisuudet EFSA:ssa](#) (EFSA saanut harjoitteluhakemuksia kaikista jäsenmaista, mistä olivat ilahtuneita) ja 10) [yhteinen terveys & tutkimus](#).

Lopuksi oli aikaa tavata ennalta sovittuja EFSA:n asiantuntijoita ja/tai luoda extempore tapaaminen toivomansa EFSA:n asiantuntijan kanssa. Keskustelin EFSA:n Oscar Gonzalezin kanssa tuotehyväksyntä hakemuksien esittelyyn sopivista kansallisista tapahtumista sekä Gisele Gizzin kanssa mahdollisesta synergiasta riskinarviointikoulutuksien järjestämisessä. Tapahtuma onnistui hienosti ja oli hyvä tilaisuus vaihtaa parhaita käytäntöjä EFSA:n ja jäsenmaiden aktiviteeteista, keskustella tulevista yhteistyökuvioista ja uusista ideoista.

- Julkaisin tapahtumasta LinkedIn päivityksen. Sen voi katsoa [tästä linkistä](#).

3) CEN, FP & MSCC Joint workshop on Coordinated Communication

Ennen FP-kokousta EFSA järjesti FP:lle ja [viestintäverkoston jäsenille](#) (CEN) sekä viestintäkoordinaattoreille (MSCC) vuorovaikutteisen yhteistyöpajan koordinoituna viestinnästä. Työpaja oli järjestyksessään kolmas, joka liittyy FP:n viisivuotiseen toimintaohjelmaan kytkettyihin EFSA:n räätälöimiin riskiviestintätehtäviin, joita jäsenmaat ovat voineet perustehtävien ohjeita valita. Tässä työpajassa keskityttiin pienryhmissä miettimään viestintäkoordinaattoritoimintaa, jolla jäsenmaat voivat parantaa viestintävalmiuksiaan. Toimintaan on lähtenyt mukaan 22 jäsenmaata (FI mukaan lukien). FI:sta työpajaan osallistui kirjoittajan ohella myös CEN-verkoston varajäsen Perttu Saralampi Ruokavirustosta, joka aloitti FI:n viestintäkoordinaattorina 1.5. EFSA:lle toimitettiin huhtikuun lopussa suunnitelma vuoden aikana Ruokavirustossa toteutettavista toimista, jotka EFSA rahoittaa. Jatkorahoitusta on mahdollista hakea vuosittain aina vuoden 2027 loppuun asti.

Työpaja aloitettiin yhteisluennolla, jossa korostettiin mm. ryhmien välistä yhteistyötä, joka korostuu sekä viestintätehtävien toteutuksessa että EU:n riskinarvioinnin avoimuusasetuksen mukaisesti riskiviestinnän parantamisesta entisestään. Tehokkaammalla ja avoimemmalla viestinnällä tavoitellaan erityisesti kuluttajien/kansalaisten/ ei-asiantuntijoiden luottamusta elintarviketurvallisuudesta tuotettuun tietoon. Seuraavaksi paikalla olijat pohtivat yhdessä ideoita ja sisältöä koordinoitulle viestinnälle pienryhmissä, jossa keskityttiin kolmeen keskeiseen asiaan: ketkä kuuluvat kohderyhmään? miten heille parhaiten välitettäisiin tietoa ja viestintämateriaalia? Ryhmissä keskusteltiin myös tämän kaiken ympärille pystytettävästä kansallisesta verkostosta, jolla tavoitetaan kohdeyleisö.

Keskusteluissa kannatettiin mm. joustavaa lähestymistapaa, jossa ei keskitytä pelkästään kuluttajiin, vaan jokainen maa voi räätälöidä lähestymistapansa ja painopisteensä kansalliset olosuhteet huomioiden (jollakin voi olla esim. tarve laajemmalle kohdeyleisölle). Samalla pyritään täyttämään avoimuusasetuksen vaatimukset, jotta voidaan lisätä joidenkin yleisöjen luottamusta elintarviketurvallisuuksijärjestelmään. Työpaja onnistui hienosti ja EFSA:lle jäi sivutolkulla fläppitaulujen materiaalia jatkotyöstettäväksi.

Viestintä aiheeseen liittyen keskustelin tauoilla NL:n CEN-jäsen kanssa, joka kertoi Filla olevan maapaikka jäsenmaille maksuttomaan riskiviestintä kesäkouluun, jossa perehdytään syvällisesti aiheeseen viiden päivän ajan. Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa vuoropuhelua ja edistää riskinarvioijien ja -hallitsijoiden välistä yhteistyötä ja viestintää. Kurssi järjestetään seuraavan kerran lokakuussa 2024 ja siihen on mahdollisuus osallistua kahdella edustajalla per jäsenmaa. Toinen vaihtoehto on Filla osallistua koulutukseen ensi vuonna.